

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/524, 2022/680
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.5.2023/31
Karar Numarası : 2023/436
Başvuran : İ. T.
Başvuran Vekili : -
Adres : Tokat T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Kurum/Kişi : Sungurlu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Dilekçelerinde, başvuran; ... Derneği tarafından adına başvuru yapıldığını belirtmekte, dilekçe hakkının ihlal edildiğini iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. 26/4/2022 tarihli dilekçesinde, başvuran; ... Derneği tarafından adına başvuru yapıldığını iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. 27/5/2022 tarihli başvuru dilekçesinde ise başvuran; “Sungurlu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulduğunu, kaldığı Kurumda dilekçelerinin kaybedildiğini, dilekçelerinin çıkış numaralarının kendisine verilmediğini, bazı dilekçelerinin çıkış yapmadığını, ... Derneği tarafından adına yapılan başvuru hakkında tarafına bir bilginin ulaşmadığını” iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

4. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüşte özetle; “Konu hakkında Kurum içerisinde gerekli araştırma ve tahkikatın yapıldığı, başvuranın Kuruma giriş yaptığı 4/1/2022 tarihinden itibaren 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun’un 3’üncü maddesinde yer alan ‘*Türk vatandaşları kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptirler.*’ hükmü gereğince dilekçelere gerekli işlemin yapıldığı ve başvuranın 45 adet dilekçesinin çıkışının yapıldığı, bu sebeple iddianın gerçeği yansıtmadığı” belirtilmiştir.

5. Muhatap Kurumun yazılı görüşü, başvurana yazılı görüşünü sunması için iletilmiş ancak başvuran görüşünü iletmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; *"özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği"* hükmü bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması" başlıklı 37'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; *"Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur."*

9. Aynı Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, *"inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması"* gerekmektedir. Söz konusu fıkranın (f) bendine göre; *"Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı"* incelenecek hususlar arasında yer almaktadır.

10. Aynı Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre; *"Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşıyamaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir."* Yine aynı maddenin altıncı fıkrası uyarınca *"Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."*

11. Aynı Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesinin birinci fıkrasına göre; *"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."* Aynı maddenin ikinci fıkrasında *"Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."* hükmü mevcuttur.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun yazılı görüşü ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

14. Başvuranın 26/4/2022 tarihli dilekçesinde, ... Derneği tarafından adına başvuru yapıldığı iddiası ve gereğinin yapılması talebi bulunmaktadır.

15. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; *"özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği"* hükmü bağlanmıştır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında

Yönetmelik'in "Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması" başlıklı 37'inci maddesinin birinci fıkrasına uyarınca başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Ancak bu durumda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur. Buna karşılık, ... Demeğinin 4/4/2022 tarihli dilekçesinin ekinde geçerli bir yetki belgesi bulunmamaktadır. Ön inceleme şartlarının bulunmadığı sonradan anlaşıldığından başvuranın 26/4/2022 tarihli dilekçesinde yer alan talebin kabul edilemez olduğu kanaatine varılmıştır.

16. Başvuran, 27/5/2022 tarihli başvuru dilekçesinde; dilekçelerinin kaybedildiğini, dilekçelerinin çıkış numarasının kendisine verilmemesini, bazı dilekçelerinin çıkış yapmadığını iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

17. Bununla beraber Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (*İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 20/03/2018, para. 161).

18. Muhatap Kurum yazılı görüşünde; başvuranın Kuruma giriş yaptığı tarihten itibaren 45 tane dilekçesinin çıkışının yapıldığını, başvuranın dilekçelerinin UYAP sisteminde kayıt olduğunu ve yazı ekinde de fiziksel olarak gönderildiğini belirtmiştir. Fiziksel iki adet dosyanın incelenmesinden muhatap Kurumun belirttiği sayıda dilekçenin çıkışının yapıldığı bilgisinin doğru olduğu görülmektedir.

19. Başvuran iddiasını olgulara dayandırmamış; hangi tarihli dilekçelerinin kaybedildiği hakkında bilgi vermemiş, söz konusu dilekçelerini teslim ettiğine tanıklık edebilecek bir mahpusun adını vermemiş ya da dilekçesini kameraya gösterdiğinden bahsetmemiştir. Bu sebeple başvuruda; iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin çıkarımlar bulunmamaktadır. Buna karşılık muhatap Kurumun sunduğu fiziksel evrak, başvuranın iddiasının aksi yönündedir. Bunun yanı sıra başvuranın dilekçelerinin Kurumumuza ulaşmış olması da iddianın aksi yönünde bir karine teşkil etmektedir. Bu sebeplerle iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve kabul edilemez bulunması gerektiği değerlendirilmiştir.

20. Belirtilen sebeplerle 6701 sayılı Kanun'un 9/1-i ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddeleri uyarınca başvuru dilekçesinde yer alan iddiasının kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

24/5/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI

Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye